

## Visszahívó siró magyar rögök.

A „Szózat” halhatatlan költője, Vörösmarty Mihály dalolja egyik híres versében: „Művész hazája széles e világ!” Hosszu évekkel ezelőtt egy magyar gyermekifjú, Vecsey Ferenc nevét kapta szárnyára a hír, aki egyik budapesti hangverseny-pódiumon Paganini-szerűen boszorkányos hegedűjével valóságos extázisba ragadta a hallgatóságot. Ettől a pillanattól kezdve az ő hazája is széles e világ lett, mert valóban mind az öt világrészen az ő hegedűjének négy hurja röpi az esztétikai gyönyör égi magasságába azokat, akik szerelmesei a zene Muzsájának. Vecsey Ferenc króziusi vagyont hegedült magának össze, olasz grófnőt vett el feleségül, akivel egy hétszázéves, történelmi hírességű palotában élnek, olyan kápráztató fényben és pompában, amelyet egy szegényember még legviharosabb lázalmában sem tud elképzelni. Hosszu éveken át ugylátsozott, hogy Vecsey Ferenc elveszett a magyarság számára, hiszen olyan hírek érkeztek róla, hogy már magyarul beszélni is elfelejtett.

Am a sors utjai kiszámíthatatlanok. A mese a mesebeli gazdasági római Vecsey-palotába egy napon halk sóhajok, fájdalmas nyögések, siró jajok és megrázó zokogások szöttek be... Ezek a fájdalmas hangok magyar földről jöttek és Vecsey Ferenc füle, amely eddig csak mámoros tapsok záporát, királyok bókját, aranyak csilingelését és bankók selymes-muzsikáját hallotta, elborzadt a magyar földről jött hangok hallatán és szívéhez kapott, amelyben édes-busan szólalt meg valaki: „Te is magyar vagy...” És Vecsey Ferenc tüstént sürgönyözött Magyarországra, hogy hazajön és tiz vidéki városban fog koncertezni teljesen ingyen és a tiz este bevételét a világháború magyar hősei özvegyeinek és árváinak,

a hadirokkantaknak, a menekülteknek és minden magyar szenvedőnek fogja adni. S Vecsey Ferenc hazajött, már a magyar határon a magyar kormány által rendelkezésére bocsátott szalonkocsi várta, amely szalonkocsiba tartózkodott nyolc napon keresztül. Esténként föllépett egy-egy vidéki város hangversenypódiumán és a legnagyobb zenei élvezetben részesítette a vidéki városokat, amelyek Vecsey Ferencet királyoknak kijáró hódolattal várták és muzsikálása után a hála izzó babérágait szórták lába elé. A nyolcadik este után Vecsey Ferenc teljesen kimerült és megbetegedett a folytonos szalonkocsiban való lakástól és ide-oda való utazgatástól s szomorú szívvel visszament Itáliába meggyógyulni. De mielőtt odament volna, megígérte, hogy hamarosan visszatér hozzánk és a programjába vett, ám abból kimaradt két-károm városnak még muzsikálni fog. Vecsey Ferenc akkori koncertjei nyolcszáz milliót dugtak a magyar nincstelnek zsebébe, tehát Vecsey mégis elérte a célját: kenyeret, hajlékot és ruhát adott a magyar élet sok-sok Lázárjának.

Most József főherceg megleghangu levélben kérte föl a világhíres magyar művészt, hogy — ha teheti — jöjjön ismét Magyarországra és muzsikáljon a József főherceg szanatórium-egyesület javára mert az egyesület pénzhányában nem tudja tovább gyógyítani a „morbus hungaricus”-ban: tüdővészben szenvedőket... Vecsey Ferenc tüstént válaszolt a főhercegnek és értesítette, hogy nemcsak a tüdőbetegek javára fog hangversenyezni, nemcsak a két három várost fogja hegedűjével gyönyörködtetni, hanem újabb tiz városnak is fog muzsikálni, mert, — amint írja — életének legnagyobb boldogsága, ha

honfitársainak valamiben a segítségére lehet.

Ime, szerencse vagy szerencsétlenség, boldogság, vagy boldogtalanság hiába röpi ki a nagyvilágba egy magyar embert, szíve, lelke mégis csak visszahuzza ide,

ahol először látta meg a Napot, édesanyja ölében tanult meg magyarul beszélni, a magyar föld buzájából evett kenyeret, a Tisza és Duna vizét itta, örökké vágyik szíve annak vissza.

## A győzők, a legyőzöttek és az igazság.

A Népszövetség alapításának s alkotmányának fundamentuma az volt, hogy a Népszövetséghez tartozó tagállamok egyenlő jogon, egységes alapon, egyforma joggal és kötelezettséggel alkossanak szövetséget. Az alap gondolat és cél ezek szerint az, hogy a népek között ne legyen alá és fölé rendeltség, hanem egyenlőség és testvériség, amely etikai bázis nélkül nincs szövetség és nem lehet Népszövetség.

Sokan voltak, akik már a kiindulási pontnál látták az elkövetkezendő csődöt s akik megjósolták a Népszövetség bukását. A csőd és bukás nem a szövetség gondolatában volt, hanem abban, hogy minél nagyobb erőt és hatalmat képviseltek a Népszövetség tagállamai, annál kevésbé vették komolyan a szövetség eszméjét s magát a Népszövetség alkotmányát. Az ő részükre nem cél volt a Népszövetség, hanem eszköz abból a célból, hogy mindazon szándékokat keresztülvigyék, amely szándékok a hatalom állandósítását s az erők egyoldalú konzerválását jelentették.

Ha valakiben még kételkedés élt ebben az irányban, annak csak végig kellett néznie az összes konferenciákat minden csak a hatalom érdekében történt. A kisállamokkal, különösen a legyőzött államokkal csak annyiban foglalkoztak, amennyiben az illető állam a Népszövetségnek kellemetlen volt, különben hónapok és évek elmulhattak, amíg panaszos ügyei napirendre tűztek, vagy éppen orvosoltattak. Emlékezzünk csak arra, hogy a békekötést követő első esztendőben, amikor Németország hőszi küdelmet vívta belső konszolidációja érdekében, mennyire harmadrendű volt Németország s ahogy a német organizáció leküzdötte a nehézségeket, s megmutatta a világnak, hogy akár a Népszövetség nélkül is tud erősödni; egyszerre fontos lett Németország s e fontosság hatása alatt mindjárt tagja lett a Népszövetségnek. Nem a Népszövetségért magáért s nem azért, hogy a

Népszövetség alkotmánya ezzel teljesebb legyen, hanem azért, mert a poraiból feléledt Németország gazdasági és katonai veszedelmet jelentett a Népszövetségbe tömörült győző tagállamoknak. A Népszövetség győző tagállamai azért emelték magukhoz a legyőzött Németországot, mert a Népszövetség kebelében, annak konferenciális szervezetében kevésbé volt veszedelmes Németország, mintha ugyan az a Németország a szövetség kötelékén és sáncain kívül kereste volna fejlődésének s esetleg hatalmi érdekkörének útját.

A Népszövetségen belül tehát az igazság relatív igazság s a Népszövetségben élő igazság istenasszonyának nemcsak a szeme van bekötve, de a karjai is le vannak láncolva.

Magyarországmég messze van attól, hogy részére az ő érdekében az elfogulatlan igazság érvényesüljön. Így történt ez az optások birtokperében. A gazdasági szanalás sikere, a gazdasági és politikai talpraállás, a katonai ellenőrzésnek megszűnte, az Olaszországgal kötött barátsági szerződés, Anglia rokonszenve s a semleges államok barátsága csak mérőföldjelző kövei annak a kálváriás utnak, amely Magyarország előtt és Magyarországra hátamögött sorakozik. Még igen messze vagyunk attól az időponttól, amikor Magyarország igazságtalanságai magáért az igazságért és Magyarországtalanságai magáért fognak diadalmaskodni. Midaddig, amíg a Népszövetség a győző és legyőzött országok érdekcsoportosulása, addig a Népszövetség fóruma elé kívánczozó igazságok is csak relatív igazságokká Magyarország igazságtalanságai így lettek a Népszövetség előtt relatív igazságok, de valamint Magyarország a beérkezés útján van s ezen az uton feltartóztatni már nem lehet, úgy az az idő is közeledik, amikor Magyarország igazságtalanságai abszolút igazságokká lesznek!



## A MUNKA TÁRCÁJA.

### Hattyu kutya és a fecskepár.

#### Mesekép.

Hattyu nagyon derék és okos kutya. Még fiatal és bohó azonfelül rendkívül naiv. Élettapasztalatai csekélyek s ha nemes fajtája ösztöneit nem örökölte volna bizony nehezen tudná megállani helyét. Szűk, kis ketreces udvarkában lakott; ritkán került kisebb, nagyobb sétákra s még kutyapajtásait sem ösmerte eléggé, bár a szomszédban összebarátkozott időnkint néhány szelidebb ifjú társával, de leghebbebb játszótárs a szomorú sorssal hagyta itt ezt az árnyék világát, szenes kocsi gázolta halálra. Így esett meg aztán, hogy tapasztalatlan léte első nagyobb kirándulása, melyhez némi érzelmi kapcsolatok fűződtek, tragicmicus fiacskoba fulladt.

A háztűzhely, melynek őrizete Hattyu volt bízva, igen barátságos, kedves családi fészék volt. Izléses berendezése kellemes benyomást gyakorolt s a különböző szép butorok, a fayance, porcellán, kerámia és majolika vázák biztos kézzel helyeződtek el. A falakat díszítő eredeti festmények, a szőnyegek és csillárok emelték a művészi és nem rikkó inférienst. A pompás velencei ovalis tükör szeretettel viszonzta a szép szőke fejet, mely időnkint belepillantott. A háziur jovialis honpolgár, önmegtagadó lény és

impulsív egyéniség, ki Hattyu kutyát mód nélkül szerette, melyet a hűséges kutyaszív a szerető megalázkodás és hűség minden jelével viszonzott. De a szép urnő sem maradt el kedveskedéseivel, mely ugyan néha Hattyu túladó érzelmi kitörései nyomán mulatságos keserűségbe csapott át. A ketreces kutyalakás ugyanis magába foglalta a szeneskamrát is s ha a vizet és csatakat nagyon kedvő Hattyu rövid de bőséges nyári zápor után, meghenpergett a szeneskamra előtti téren és a háziasszony mitsem sejtve a fűkamra tájékára sietett, Hattyu kutya rohamos szeretettel ugrott urnőjére s a frissen mosott szép világos reggeli pongyola olyan lett, mintha a kéményből buzták volna ki.

Hattyu a ház többi hozzátartozóit is megbecsülő érzéssel tisztelte meg. A szakácsnő sokszor az első helyre került a megtiszteltetésben s mi nem is csoda hisz sok izes falat és egyéb szerető gondoskodások az ő révén kerültek Hattyu részére. A házi szolgálót is megbecsülte Hattyu és ha sétára vitte időnkint a vonzalom a szabadon ficánkoló Hattyut az örömteljes szív áradásával vette körül.

A családi házat kedves kis kert övezte, mely a háziasszony biztos tapintatu és művészi megérzésével a látogatókat is elbájolta. Hozzá tartozott a környezethez a folyosó előtt elterülő veranda, boltíves nyitott ablakával, mely a kis család étkező helyéül szolgált. Az

asztal fölötti villanylámpa széles ernyőjén egy fecskepár rakott fészket. A fecskepár dédelgetett kedvencévé vált a háznak. A fecskék igen illedelmes és tisztességtudó nép lévén családi fészkeiket kinos tisztasággal tartották rendbe. A fecskéket kedvelő háziur a villanyos lámpa alá széleskeretű szemétfelfogó aparást helyeztet, mégis megesett, hogy az asztal és környéke olyan kis személtérakodó hely szerepét töltötte be. De minden meg volt bocsátva a kedves, derült fürge és csicsergő fecskének és Hattyu, ki a ketrecből, mely alig egy pár méternyire volt a verandától, a fecskepár jártékát, fészkepitő szorgalmát és kedves hangjukat valósággal megszerette és hűséges pájtásával szegődött a fecskepárnak, mely vonzódást a fecskék megértő, hálás tekintettel viszonozták okos, feketén csillogó szemükkel. A fészkepités gondos és nehéz munkája befejeződött. A költés ideje hamar letelt s egyszerre csak nagy ámulattal látja hattyu, hogy a fecskékből négy, tágranyitott piros szájacskó villog elő és a fecskeszülők szakadatlanul hordták az eleséget a telhetetlen fiókáknak. Ilyet Hattyu még sohasem látott s ha már azelőtt is nagyra becsülte a fecskepárt, erre a megindító szülői szeretetre kutyaszíve a meghatottság teljes elérzékenyülésével csaholt vissza.

Egy nyári kora reggelen Hattyu éppen egyik oldaláról a másikra készült fordulni a mikor észrevette, hogy a vil-

lanylámpa alatt álló asztalon egy nagy szürke macska les a fészkekre s éppen akkor tekintett oda Hattyu mikor az első sikertelen kísérlet után másodszor akart felugrani a vadászó macska a fecskéfiókákra. Hattyu szívét rettenetes harag öntötte el. Mint a villám talpra ugrott s a méternyi ketrecikerítést, melyet még szöges sodronydrót is övezett átugorva a verandán termelt s mielőtt a fenevad még észrevette volna már derékon harapta és iszonyatos erővel sújtotta a földre. De a macska sem hagyta magát. A fiókák visongattak, a fecskepár ide oda repdesett céltalanul és hangos siránkozó vijjogással. Hattyu a másik pillanatban már megint derékon kapta a ragadozót s ujjal nagy erővel sújtotta a földre. De hajh a macska hajlékony és ügyes gerincével szembefordult s éles karmaival a Hattyu arcába csapott. Hattyu rettenetes fájdalmat érzett de vitézül folytatta a harcot s addig csapkodta most már a macskát a földhöz míg az élettelenül terült el. Óh de a szegény Hattyu orra, szeme vérzett s a harctól fáradtan lógatta ki véres nyelvét s le- rogyott a keldő elé.

Ekkor már előkerült a szakácsnő is, ki már csak a vijjongó fecskéket, a sikongató fiókákat, az agyon sújtott macskát és a vérző Hattyut látta. Egy pillanatra alatt tisztában volt a helyzettel. Friss vizet hozott Hattyu orrát lemosta de a szemmel szerencsére csak az egyikkel volt baj. Az megdagadt s véres csaták

# „A szegény ember iskolája“.

Irt: Prohászka Lajos áll. polg. isk. igazgató.

Az e lap utolsó számában a fenti cím alatt megjelent vezércikk örömdetes jele annak, hogy mind szélesebb körben kezdik elismerni a polgáriskola tömegnevelő és nemzetgazdasági hivatottságát.

Volt idő, amikor a polgáriskolai tanárokon és az abba járó gyermekeik révén érdekelt szülőknél kívül senki sem törődött a polgáriskolával és még a nagy kulturfeladatokat megoldani rendelt tényezők sem foglalkoztak vele jóakaróan. Sokan mintegy a mult század hetvenes éveiből fennmaradt nyűgnek tekintették ezt az iskolafajt, amelynek létjogosultságát is olykor-olykor kétségbe vonták. Talán nem nagy tévedés ennek nagy okát abban látni, hogy a vezető szerepet vivő, hangadó egyéniségek előkelő állások betöltői, fényes nevek viselői más iskolákat végeztek, tehát a polgáriskola céljait, munkáját nem ismerték, ezért lekicsinyelték, szükségtelennek is tartották, vagy legalább is mint a nem közvetlen érdekeiket szolgáló intézménnyel szemben közömbösök voltak.

Az iskola úgy maradt meg mint egy pompázó színek nélkül a talajon meghúzódó növény, amelyet nem gondoztak, sőt amelyet sokszor felülről tapostak, de amely életképes gyökereit a neki való talajban észrevétlenül lassan-lassan szétterjesztve azért nem pusztul el, mert a talaj éppen neki való tápláló ereje önmagától tartotta fenn.

Ötven esztendő érése, nagy politikai és társadalmi mozgalmak, gyászos állami átalakulások kellettek ahhoz, hogy a polgáriskolát szélesebb körben is észrevegyék s a művelődést a maga nagy egyetemességében gondolni és a lakosság minden rétegének javát előmozdítani hivatott tényezők szeretettel, jóakarattal nyuljanak hozzá. A polgáriskola hivatottságának új keletű elismerését igazolja a reá irányuló erősen megindult, de tulajdonképpen még be nem fejezett reformmozgalom.

Mint hogy a reform még nincs befejezve az intézmény szolgáltatásban álló egyéni csak a legnagyobb örömmel és hálával töltheti el az olyan jóakaró, aktív célú érdeklődés, mint amilyen kedves helyi lapunk mult számában előkelő egyéniség tollából jelent meg. A cikknek annál nagyobb értéket kell tulajdonítani, mert olyan egyéniség száll sikra a polgáriskola tökéletesítése és elterjesztése érdekében, aki egyénileg sem álltal, hogy talán maga tanult volna abban, sem pedig gyermekeit — ezeknek más irányú műveltséget szándékozván adni — nem járattja oda, hanem tisztán magasabb szempontból, a nagyközönség érdekét szem előtt tartva foglalkozik a kérdéssel.

A céllal, amelyet a t. cikkíró felállított — kivéve a mezőgazdasági szakoktatásra vonatkozót — és az eszközökkel, amelyekkel a célt elérni kívánja, teljesen egyet kell értenem.

Mivel azonban egyes kíváncsiak úgy adódtak elő a cikkben, mintha azok a polgáriskola jelen oktatótermében nem nyernének kielégítést, mint a helybeli

polgáriskolának szerény munkatársa kötelességemnek tartom, hogy azokra külön rámutassak.

Igy a cikk a többi közt ezt mondja: „Gondot kell fordítani egyebek közt arra, hogy a testnevelés és egészségügy kérdéseiben a növendékek kellő utmutatásban és nevelésben részesüljenek, mert a testnevelés és egészségügy kérdései régebben, vagy mondjuk eddig, bizony, meglehetősen, el voltak hanyagolva.“ Ez a kitétel most már nem áll helyt. A kilenc évvel ezelőtt kiadott vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet folytán azóta úgy a fiu- mint a leányiskola negyedik osztályának az egészségtan heti 2 órában önálló rendes tantárgyát képezi. Azóta a testgyakorlásra is nagyobb gondot fordítanak, mert a fiúiskola I. és II. osztályában heti 3 órában, a III. és VI. osztályban heti 2 órában, a leányiskola I., II. és III. osztályában pedig heti 2 és a IV. osztályban heti 1 órában rendszeres testgyakorlás folyik. Az utóbbi tényleg kevés, sőt a heti 2 óra sem elegendő. Csak hogy három évvel ezelőtt miniszteri rendelettel úgy a fiu- mint a leányiskolában kötelező ifjúsági sportegyesületek léptettek életbe, amelyeknek a III. és IV. osztály tanulói, hogy úgy mondjam hivatalból tagjai. Ezekben a sportegyesületekben télen nyáron a testgyakorlás, sport mindenféle ágai műveltetnek.

Az egészségügy és testnevelés, tehát kellő gondossággal részesülnek. Mindepesetre azonban el kell ismerni azt, hogy ott, ahol az iskolának nincsen megfelelő tanterme, a testgyakorlás különösen télen, nem felel meg a kívánalmaknak.

A cikk a vegytani ismeretekről szólva, azt mondja, hogy azokat „eddig a középiskolában csak gyéren tanították, vagy mondjuk kizárólag a szakiskolák számára tartották fenn...“ Majd így folytatja: „Ezeket is be kell illeszteni a polgári iskola tantárgyai keretében egy vagy két külön órában...“ Ez a kíváncsiak is szintén már régen teljesedésbe ment. Az ásványtan-vegytant mint önálló rendes tárgyat a polg. leányiskola III. és a fiúiskola IV. osztályaiban heti 3 órában tanítják. Kilenc évvel ezelőtt ezt a tantárgyat a fiúiskolában a III. osztályból a IV.-be tették át, tehát abba az osztályba, amelyben ennek az iskolának tanulója már a legfejlettebb. Tanítják pedig úgy a szervetlen, mint a szerves vegytant.

Még rövid megjegyzést óhajtanék tenni magára a címre is, t. i. „A szegény ember iskolája“ elnevezésre.

Igaz, hogy városunkban, különösen ott, ahol többféle középiskola van, a polgáriskola tanulóinak többsége szegény ember gyermeke. Az ügy érdekében azonban igen károsnak tartanám, ha ezt a körülményt a köztudatba, mint célt vinnék át, ha tehát úgy fognék fel a polgáriskola hivatását, hogy ez csak a szegényember részére van.

Hova tovább a falusi polgáriskolák száma mindinkább több lesz a városiak-

hoz képest, Faluhelyen meg éppen a módosabb, az önértetesebb polgárok küldik gyermekeiket a polg. iskolába. Ha most már úgy állítjuk oda a köztudatba ezt az iskolafajt, mint „a szegény ember iskoláját“, felő, hogy a „rátartó“ gazdák és iparosok nagy száma húzódozni fog tőle, nem ide jön, szegényli majd fiát, leányát ideküldeni. Gyermekek tehát vagy nem tanul, vagy nem azt az iskolafajt keresi fel, amely őt nagyobb látókörrel, több készséggel fölverte, atyjának, anyjának produktív — nemzet fenntartó — foglalkozásához terelni s abban körben megtartani igyekszik: hanem még tömegesebben a „nem szegények iskolájá“-ba indulnak és így még inkább fokozódni fog a szellemi munkásoknak, az improduktív foglalkozásuknak sűrűn emlegetett, sokszor nem kívánatosnak hangzottatott már is túlnagy száma.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1924 évben kiadott polgáriskolai rendtartási szabályzat elején ennek az iskolának célját a következőképpen jelöli meg: „A polgáriskola feladata, hogy növendékeit gyakorlati irányú műveltséggel ellássa és ezzel őket egyrészt közvetlenül a gyakorlati életre, másrészt a középfokú szakiskolákra előkészítse. A leányiskolák célja ezenfelül művelt magyar polgári háziasszony nevelése.“

Hirdetvén ezt a célt, úgy vélném, legjobban a polgáriskolát a köztudatban meghagyni annak, ami eddig volt és aminek szolgálatába a folyó reform még inkább állítani óhajtja, t. i. „a produktív nagy tömeg iskolájá“-nak.

Amikor végezetül, mint a polgáriskolai testület tagja arra kérem dr. Szabó Sándor öméltsőségét, hogy iskolafajunk iránt eddig kimutatott, ideális szempontok által vezérelt, aktív megnyilvánuló jóakarattal továbbra is fenntartani szíveskedjék, kívánom, hogy akadjanak vagy horderejű közügyek intézésére hivatottak közt sokan, akik nemcsak példáját követik.

## Hírek és különfelek.

**Megrázó tragédia.** Szász Károly a helybeli kőszénbányának Vizválasztó telepén volt ideiglenes alkalmazásban, majd amikor a bánya szanálta Zagyvapálfalvára került községi őrnek, ahol két évig működött s most Székesfehérvár egyik ligetének padján halántékon lőtte magát. A jószellemű, csendes természetű ember egész külsején meglátszott a háborús idők szenvedése. Székely úri családból származott. Tart. főhadnagy volt. Édesanyját, őt és menyasszonyát a románok börtönbe vetették magyarságuk miatt. Édesanyja a börtönben titokzatos módon meghalt, mint később kiderült a románok meggyilkolták. Szász Károly és menyasszonya évek mulva kiszabadultak a rettenetes román börtönből, tudóbajjal és lelkibetegséggel; egybekelve Magyarországra jöttek, ahol bizony újabb csak mostoha sors jutott osztályrészül neki, mint sok derék és sokat szenvedett magyarnak, szemben azokkal, akik sem a hazáért, sem a magyar társadalmért soha semmit sem tettek, mégis zsiros fa-

lathoz jutottak s tisztességüket könnyen megőrizték. Az ideiglenes alkalmazások, a lehetetlen fizetési viszonyok feleségének szív és tüdőbaját csak növelték, míg végre néhány héttel ezelőtt Budapesten meghalt. A sokat szenvedett, harteret járt lelkes hazafi összeroppan a sors súlyos csapásai alatt s most pontot tett a szomorú élet végére. Mi akik ismertük gondolkodásait, láttuk szenvedését megkönnyeztünk s eszünkbe jut, hogy de sok magyar élet és vagyon romlott meg és pusztult el az átkos háború következtében, melyet kiheverni évtizedeken át is alig tud majd e nemzet.

**Személyi hír.** Dr. Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkár, kerületünk képviselője szabadságon lévén, a Mátrából f. hó 23-án városunkon át Karancsberénybe utazott néhány napos vadászatra Légrady Béla földbirtokos birtokára.

**Turisták.** A Magyar Turista Szövetség szokásos évi vándorgyűlését a folyó évben október hó 2-án tartja a Kékes alatti „Hanák-menedékház“-nál mely alkalommal zajlik le a gyöngyösi Mátraegylet jubileumi közgyűlése és nyer elhelyezést új menedékházának alapköve. Osztályunk ezen hármasságban részt vesz. Indulás október hó 1-én a déli vonattal Nagybátonyig s onnan gyalog a Galyatetőre, meghalás 2-án reggel indulás az ünnepség színelőre. Vezető: Rokfalusi Lajos. A tagok minél nagyobb számu megjelenését kéri az Osztályelnökség.

**Keresztényszocialista szervezkedés.** A nagybátonyi kőbányamunkásság f. hó 18-án tartott népes gyűlésén elhatározta, hogy a multakban tett hiábavaló és nemzetellen irányú üres próbálgatások után végre hazafias magyar keresztényszocialista alapon történő erőyes szervezkedéssel fogja a jövőben munkálni anyagi és erkölcsi boldogulását. Csintalan József plébános lelkes megnyitói szavai után Lillin József főtitkár, valamint Rohály János, hatalmas beszédekben vázolták a szövetség programját és ismertették az eddig megszerezte elért szép sikereket. A hangsúly a munkásság feltámasztására önszorgú és aggodó biztosítás van. A helyeslő hallgatóság egyhangulag vitéz Bakos Imre kőbányászt választotta elnökévé, a szervező bizottság tagja pedig Sulyok Ambrus János, Kerítés Ferenc, Gyuresik István, Babicska Pál, Simon Ambrus, Sulyok Csoma László és Sulyok Kopár József lettek.

**A Roykó-féle világhírű Tiszaúj-laki bajuszpedrő** mindenütt kapható.

**Támogassuk a keresztény munkásmozgalmat.** Hazánkban a destruktív, ateista irányzat ellen a keresztény munkásmozgalom küzd legintenzívebben. Gyárakban, irodákban egyaránt felvették a nehéz harcot a nemzetköziség s istentelenség ellen. E harc eredményétől függ a társadalom s az ország jövője. A keresztényszocialista egyesületek szövetsége (Budapest, VIII., József-utca 61.) „Emlékirat“-ban fordult az ország polgárságához. „Emlékirat“-ban rávilágít a szövetség vezetősége fontos jövődó terveire. A szövetség vezetősége ezúton is felhívja az „Emlékirat“ tulajdonosait, hogy azt kellő szeretettel és megértéssel fogadják.

lógat ki a szemérséből. Hattyut elhelyezte a szakácsnő friss fekvőhelyére, a ketrecre gyékényt terített, hogy a fényt tompítsa s a nap ne érje s tiszta edényből hűvös borogatásokkal látta el a sérült szemet. Hattyu mindent engedett de végtelen szomorú volt. Nem evett, nem ivott, csak feküdt. Reggelre gazdái megtudva a hajnali küzdelmet nem győzték eléggé simogatni és becéző szavakkal enyhíteni a derék, hősiesség, önfeláldozó Hattyu fájdalmait, melyet ő épen maradt szemével hálással köszönt meg.

A fecsképar meg volt rémulve. Látták a harcot; átélték minden izgalmas kinyitást a kicsinyesért aggodó madár szívnek. De a szegény hűség, vitéz barát megadta az árát önfeláldozásának. A sérült szem másnapra mégjobban bedagadt és a szakácsnő, ki maga is értett a szemápoláshoz minden igyekezete dacára érezte, hogy Hattyu elveszti sérült szemét.

Ezalatt a fecskék aggodalmasan és szívükben megrendülve ültek a villanydróton. Törték a fejüket, hogy miként segíthetnének barátjukon.

Kicsinyeik megvacsoráztatása után anácskoltak, hogy itten török szakad va-

lamit tenni kell. De mit? A mint így törték a fejüket arrafelé kerül a nagy leveli béka, ki a kertben lakott s felneve okos, lomha szemével a dróton ülő szomorú fecsképarra megérezte a bánatot. Mi bajotok van kérdé őket a leveli béka? Elmondták mi történt. Menjtek azonnal, tanácsolta a leveli béka a szemközt, a kórház felett elvonuló akácokba. Ott tanyázik a világ legokosabb madara az Uhu. Igen tanult és bölcs madár ő, hisz Athénben végezte tanulmányait. Kérjétek meg bizonyára segít Hattyu baján. A fecsképar odarepült. A bagoly csak hallgatta őket, rettenetesen forgatta nagy kerek szemét (a mozi-színésznők tanulmányának tőle) és így rendelkezett. Naponta négyszer hozzatok friss forrás vizet a Zagyvai Csátó kutból és csepeptsetek a sérült szembe. Három nap mulva, ebben az időben újlag jelentkezzetek. A fecsképar hűségesen teljesítette a parancsot. Hattyu engedte, hogy a fecskék kurálja a szemét. Három nap mulva a daganat lohadt, de a szemgolyó véres maradt. Újlag előpültek a fecskék a megjelölt időben. A bagoly továbbra így rendelkezett: Holnaptól kezdve naponta háromszor előpültek a Mátra-galyatető alatti erdőszébe.

Ott terem a maszlagos nadragulya. Két-két levelét elhoozták, azon frissiben kinyomjatók a levét és becsépteték a nedvét a szembe. Három nap mulva a szem már magától kinyitott, a véres aláfutás megszűnt s a szem csillaga már kezdett előtűnni. Újabb 3 nap és Hattyu szeméből a fájdalom kiállott, a szem tiszta lett, jól látott. Hattyu örömeben nagyot vakkantott, a fecskék eszeveszetten röpödktek Hattyu körül szárnyaikon táncolva, a fecskéfiókák szívből visongtak és a szakácsnő lelkesedésében olyan ebédet főzött Hattyunak, hogy attól a legkényesebb nyenc is megnyalta volna a száját.

Most már vigan teltek a napok. A fecskéfiókák versenyt repültek szüleikkel Hattyu teljesen talpra állott s a kerti népek boldogságából mintha semmi sem hiányzott volna már. A fecskécsalád az okos leveli békát a jó tanácsért ellátta mindenfélé, reptiben elfogott szunyogfajták szívaival s a leveli béka aztán annyira hízásnak indult, hogy alig fért a bőrébe. Az egész fecskécsalád elindult hálát adni a bagolynak: de ez a madár nagy philosophus volt, csak szemét forgatta a nagy hálálkodásra, egyet kívílt aztán szó nélkül elsuhant az akácok

mélyébe mintha csak jelezni akarta volna hogy minden hálálkodás esztelenség s többet ér a helyett egy jól meghízott patkány.

Már Szent István napja is elmúlt; közeledett szeptember közepe. A napfény bágyadtabb, a fecskék mindinkább nyugtalanabbá váltak. Dolgaikat becsülettel elvégezték; fiókáikat felnevelték s valami kimondhatatlan sejtelmes nagsó érzés árasztotta el szívüket. Hattyu nagy gyönyörűséggel nézte pompás, ives repüléseiket; el elmerengett a nyári hajnali veszedelmes tusakodás eseményein.

Egy szeptemberi igen korai hajnalon iszonyu visongatásra ébredt Hattyu. Száz és száz fecske keringett a magasban feje felett. Egyszerre leszálltak mindnyájan a ketrec felé. Háromszor körülpültek finom szárnyalással Hattyut s úgy visongattak, mintha torkukat a sírás fojtogatná. Majd egy villámszerű magasba repüléssel úgy tovatűntek délfelé, hogy Hattyu az ámulattól megdermedve már csak az eltűntek felé vakkantgatva lsten veletek Pajtások! Szerencsés utat! A vízszontlításra illik.



**A Magyarhoni Egyetemes Egyházi Gyámintézet** 1927. évi központi választmányi ülését, ünnepélyeit és rendes közgyűlését báró Feilitzsch Berthold és Dr. Ziermann Lajos kormányfőtanácsos lelkes elnöklétével f. évi október hó 8-án és 9-én Salgótarjánban tartja, melynek keretében október hó 8-án délután 4 órakor gyermekistentiszteletet tart Farkas György debreceni lelkes. A központi választmányi ülése október hó 8-án 5 órakor lesz a 1. ker. (volt evangélikus) iskolában a templomnak átellenében. Október hó 9-én 10 órakor ünnepi gyámintézeti istentisztelet, amelyen az ottani szolgálatot dr. Csengődy Lajos salgótarjáni lelkes, az ünnepi egyházi beszédet Czipott Géza szentgotthárdi lelkes fogja tartani. Az ünnepi istentisztelet után, délelőtt 11 órakor megtartjuk a templomban a közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. Ima. 2. Világi elnök megnyitja az ülést. 3. Egyházi elnök előterjeszti évi jelentését. 4. Az ügyész jelentése a hozzá érkezett ügyekről. 5. A Bognár-alapítvány kezelő bizottság jelentése. 6. Az egyházkerületi gyámintézeti elnökök jelentést tesznek évi munkásságukról. 7. A péntáros beszámoló a gyámintézet évi bevételéről és kiadásairól s javaslatot tesz a segélyek kiosztására nézve. 8. A számvizsgáló bizottság bejegyzési jelentését. 9. Kérvények, indítványok. 10. A jövő évi közgyűlés helyének kitűzése. 11. Ima. Délután 5 órakor vallásos estély a templomban, melyen az ünnepi beszédet Sárkány Béla kecskeméti, főesperes fogja mondani, közének, karének, orgonaszóló, vonósduett, szőlőének és hegedűszóló keretében. Október hó 10-én délelőtt kirándulás fogaskerekű vasutal a Petőfi Sándor által megénekelt Salgó várromjaihoz.

**Kedden kezdődik a nagy maradék vásár a Hangyában.**

**A TESZ felhívása az erdélyi nőkhez.** A Társadalmi Egyesületek Szövetséges országos társadalmi propaganda munkája során szüksége van az erdélyi nők bekapcsolására céljából a mai Magyarország területén élő erdélyi asszonyok létszámát, életviszonyait feltüntető pontos kimutatásra. A kimutatás összeállítás céljából felkéri az erdélyből ide költözött nőket, hogy címüket, családi viszonyait (felkérjük gyermekeik nevét) Erdélyből történt elköltözésük idejét, okát és körülményeit a TESZ elnökségével lehetőleg késedelem nélkül még e hó folyamán közölni sziveskedjenek. Egyidejűleg megkérünk mindenkit, aki fenti sorainkat olvassa, hogy erdélyi ismerőseinek figyelmét az elmondottakra hívja fel.

**Hulik Lajos okl. tánc és illemtanár lakását** Ponny Antal kovácsmester házába helyezte át.

**Városi képviselő testület közgyűlése.** F. hó 19-én a város képviselő testülete rendes közgyűlést tartott. A bejelentések során bejelentette a városi tanács hogy Dr. Vass József népjóléti miniszter megköszönte a hozzá intézett üdvözlőlevelet. Ismertette lelt a kereskedelmi miniszter leírata a Szécsény-salgótarjáni vasút ügyében. A miniszter kiemelte, hogy a munkanélküliség enyhítése érdekében a szénipar fejlesztésére fektette a súlyt, a vármegye területén pedig 1400000 P. költséggel közutakat épít. A Szécsény-salgótarjáni vasút ügyében a döntést később fogja megküldeni. A református templom céljaira adományozott ingyen telket Liptay Jenő gyarigazgató és Szabó Dező ref. lelkes köszönték meg. A város örömmel vette tudomásul hogy az egyházi dalárdá Szegeden második díjat, a salgótarjáni polgári lövészegylet Sopronban nyert második díjat. Czirbes István tűzoltó főparancsnok lakását telefonnal látta el a város. A tárgysorozat folyamán módosítva lett a köztisztviselők szabályrendelet, amely szerint a lakások után ezután köztisztviselői adó címén ugyanolyan összegű járulékt fizetendő, mint a szociálistáké. A főiskolai hallgatók részére járó segélyt mint egyetlen pályázó Szathmáry Hedvig főiskolai hallgató nyerte el. A helyben építendő ref. templom céljaira a lebontandó vágóhid anyagát lebontási költséggel a közgyűlés díjtalanul átengedte a ref. egyháznak. Belépett a város a József kir. hercegcsanakorion egyület és az orsz. többterm. liga pártoló tagjai sorába. A többszörös megbeszélés és tárgysorozatról levett helypénzdijszabályzatot az OMKE és ipartestület kívánságának megfelelően fogadta el a közgyűlés. A köztisztviselői munkálatokat az addigi vállalkozó kapta, aki ellen azon-

ban a közgyűlésen több általános panasz hangzott el. A közgyűlés legfontosabb tárgysorozatait, az 1928 évi beruházási programot, az 1927 évi pótköltségvetést és az 1928 évi rendes költségvetést minden változtatás nélkül fogadta el a közgyűlés. Erre még lesz alkalmunk visszatérni. Fentiekben kívül még több apró ügyet intézett el a közgyűlés.

**Megérkeztek a gyapjukabátok és Pulloverek a Hangyába.**

**Aki mer az nyer.** Régi közmondás és igaz is, hogy csak az nyerhet, aki rendel sorsjegyet a most október 22-én kezdődő m. kir. osztálysorsjátékra. Óriási a kereslet az új sorsjegyek iránt, mert ezen sorsjátéknál a Pénzügyminisztérium gyakorolja a felügyeletet és ellenőrzést. **Minden második sorsjegy nyer!** Dembinszky B. bankház, Budapest IV. Molnár ucca 20. a mai lapunkhoz mellékelte egy kártyalapot, melyről ajánljuk a „rendelőlapot” letépni és kitöltve még ma a postára adni. A szerencse forgandó, hátha e közismert, szerencsés bankház sorsjegyei lesznek „Fortuna” kedveltjei! Próbá... szerencsés!

**Egy négylámpásos rádiókészülék** hangszóróval együtt eladó. Cím a kiadóban.

**A kételkedők még mindig hitetlenül rázzák a fejüket.** Igaz, gyönyörű, hófehér a ruha a Radion mosás után, de nem-e árt a ruhának? Ime néhány szakvélemény: „A küldött Radion mosószert megvizsgálva megállapítottam, hogy 66 százalék szinszappan, valamint oxigén fejlesztő tartalma alapján kitűnően alkalmas fehérneműk, selymek és gyapjukelmék mosására, valamint: tinta, szíves ce ruza, feketekávé, vörösbőr, gyümölcs és vérfoltok ártalmatlan kitisztítására: mely foltok egyébként alig, vagy csak nehezen lennének eltüntethetők. Tökéletesen ártalmatlan, mondhatni önműködő összetétele majdnem feleslegessé teszi a fizikai munkát: dörzsölést vagy kefélt. Használata tehát jelentékeny idő és munkamegtakarítást jelent. Sem klórt, sem más ártalmas alkotórészeket nem tartalmaz. Budapest, 1927. április 16. Györfi Miksa s.k. okl. vegyész-mérnök, Máv. felügyelő. Kivonat az Országos M. Kir. Chemiai Intézet és Közp. Vegyikísérleti Állomás Budapest. II. Keleti Károly u. 24. folyó évi április 20-án kelt 1706/1926 számú „Radion” mosószert vegyvizsgálati eredményére vonatkozó leveléből: „Vegyi összetételénél fogva különösen oxigént leadó alkotórésze folytán fehérnemű mosására alkalmas és célszerűen van össze állítva. Oly anyagokat (pl. klórmész) melyek a fehérneműre káros hatásuk, nem tartalmaz Budapest. 1927. május 15. Dézshs Arthur sk. kísérletügyi igazgató.

**Leltár után sok árut leszállítottuk a Hangyába.**

**A salgótarjáni önkéntes tűzoltó testület felülkötésének folytatása:** Holcz Gyula, Kovács Aladár 4-4 P., Ilj Timaróczyk Sándor, Ungár Gábor, Figs Béla, Dr. Förster Kálmán, Hegedűs Gyula, Victorisz Emil, 3-3 P., Stark Ferenc, Scibler Chiel, Römer Zoltán, Reguly Lajos, Földi János, Dekorsz Antal, Pekelniczky Lajos, Hriadlovsky Béla, dr. Székely Pál, Kuster Lajos, Hivatal András, Telek Pál, Horváth Lajos, Friedman Lipót, öz. Holub Jánosné, 2-2 P., Hercz Mihály, Fleischmann Miksa, Ker szocialista egy., Ujlaky Ignác, Tóth István, Zsibe Antal, Drengács Viktor, Mottinig Conrad, Nagy János, Duda Lajos, Szalvay Emil, Nagy Demeter, Vágó Péter, Tóth Zoltán, Gényó József, Haviár József, Valkó János, Friedmann, 1-1 P. Szeges János 060 P., Kiszely János, Orlik Gyula, N. N., 050 P.

**A Magyarországi Bánya és Kohómunkások Gazd. Szövetsége** szept. 11-én tartotta Salgótarjánban országos közgyűlését. A közgyűlésen több vidéki szervezet képviseltette magát. Csóka Vendel elnök, beszámolt a szövetség munkálkodásáról, foglalkozott a munkásokat illető sok szociális ügygel és azok orvoslása végett határozati javaslatot terjesztettek a népjóléti miniszterhez. Hosszasan polemizált az elnök Peyer kegyelmes „elvtárs” dühöngéseivel s örömmel állapította meg, hogy a szociáldemokraták táborá teljesen szétszűlt, inkább csak durva, sértegető kiabálással hintenek még port azok szemébe, akik bár már látnak, de még velük vannak. A közgyűlés hosszú táviratban üdvözölte Lord Rothermeret és kérte, hogy a magyar határok kiigazítása érdekében meg-

indított harcban tartson ki mindaddig, míg azt siker nem koszorúzza. A közgyűlésen a főispán megbízásából megjelent Dr. Förster Kálmán polgármester is.

**Megkezdődtek a fásítási előmunkálatok.** A város tanácsa elhatározta több uccának a befásítását. Az új városrészben a vasut és patak közötti sáton már ássák a gödröket, melyekbe Ungváry czeplédi faiskolából hozatják a különféle facsemetéket.

**Salgótarjáni Városi Múzeum.** A Pécskői Bazaltbánya R.T. üzemvezetősége részéről Puskás Jenő mérnök ismét 7 drb. kőkorszaki leletet — és pedig egy felig átfut, igen tanulságos kőbaltát, 3 orsógombot, 1 vadkanagylart, 1 agyagból való, fűles ivószilket és 1 emlészápfogat adományozott a Salgótarjáni Reál-gimnáziumnak, tetszésére bízván az igazgatóságnak, hogy azzal szertartást gyarapítsa-e, vagy pedig részben vagy egészben a létesítendő városi múzeumnak engedje-e át, ahol nem csupán az ifjúság hanem a nagyközönség számára is hozzáférhető lesz. Ehhez képest a főgimnázium igazgatósága a 7 drb. ösleletet, a tulajdonjog fenntartásával - örökletként - a Salgótarjáni Városi Múzeumnak adta, ahol azok a kettős kulturális célt a legjobban szolgálhatják. Ez alkalommal is felkérjük városunk és vidékünknek a magyar kulturál szerető és érte kisebb-nagyobb áldozatokat is hozni tudó, lelkes közönségét, hogy a megalakulóban levő Salgótarjáni Városi Múzeumnak szánt adományait Dr. Dornyay Béla reál-gimnáziumi tanárhoz, vagy pedig Horváth László városi tanácsnokhoz mielőbb eljuttatni sziveskedjék.

**Őszi színes bársonyok és szövetek** legnagyobb választékban kaphatók a Hangyában.

**Hasznos tanácsadó.** Az öltözködés kérdésének megoldása nagy körültekintés és figyelmet igényel, ezért tanácsos kívánnunk szolgálni. Mielőtt őszi és téli ruhászükségeit elolvasóink beszerznék, szükségesnek tartjuk figyelmüket felhívni, hogy vásárlásaiknál különös figyelemmel legyenek a vásárlandó áru minőségére, az ár méltányos voltára és a cég üzleti szolidaritására. Különösen tekintetbe kell venni a három szempontot a szövetanyagok és kelmék vételénél, mert ezeket nem rövid használatra, hanem hosszú évekre szerezniük be. Mindezen kelleket, melyek mindig megelégedést keltő vételár alapját képezik, megtaláljuk az 1850. évben alapított és világszerte közmegbecsülésben álló Semler cégnél. (Budapest. IV. Bécsi ucca 7 szám.) hol páratlan minőségű angol férfi és női szövethöltelegességek és kelmék, valamint ezek minden méretű maradekai minőségükhez viszonyítottan alacsony áron kerülnek eladásra, most az őszi szezon kezdetén. Újlag felhívjuk olvasóink figyelmét a Semler cégre, hogy budapesti tartózkodásuk alkalmával ne mulasszák el felkeresni, annál is inkább, mert a cég súlyt helyez vidéki vásárlóinak gyors és figyelmes kiszolgálására.

**Elhízott egyéneknek** a természetes „Ferenc József” keserűvíz hatalmasan előmozdítja az anyacserét és a testet könnyedé teszi. Több orvosprofesszor a **Ferenc József** vizet szívelvirodásnál is reggel, délel és este, egy-egy harmadpohárynyi mennyiségben rendeli. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

## SPORT.

**Előre Csaba—Salgó. 2:1 (1:0)**  
Igen szép számú közönség jelenlétében zajlott le az Előre-Csaba—Salgó mérkőzés, amely mindvégig érdekfeszítő és izgalmas volt.

A meccs sorsát főleg az döntötte el, hogy Szabó I. lerugott lábakkal állt ki a mezőnybe, de nem a saját hibájából, hanem azért, mert helyettesről a vezetőség nem tudott gondoskodni. Dacára annak, hogy sérülten volt kénytelen játszani, azért megállította a helyét, amelyért csak dicsőretet érdemel.

A folytonos balszerencse, most sem hagyta cserben a Salgót, dacára annak, hogy a második félidőben állandó támadásban és fölénnyben volt, eredményt még sem tudott elérni, illetve egyenlítani nem sikerült. Az Előre-Csaba is szép játékokat produkált, főleg kitűnt Kronenberg, Kovács és Zavira szép játéka.

Tapogatódóva indult meg a játék, hol az egyik hol a másik fél van fö-

lénnyben. A 20-ik percben a bizonytalan bekek hibájából az üresen álló kapuba Milyó gólt rug (1:0) a gól után a lelkesedés és az ambíció fokozódik a Csabaiaknál, de felidőig semmi említésre méltó esemény nem történt.

A 4-ik percben Szabó oxfordjával Magyar megfut és szépen ivelt labdája a kapu jobb sarkába esik (1:1) 12 p.-ben, Kaufmann tacs dobása Magyarhoz kerül, aki azt átjátáza Ménichnek, aki közvetlen közelről kapu felé rugja. 15. percben Kovács szabad rugásából Zavira szép sarok gólt rug (2:1) Állandó támadás a Csaba kapuja ellen, de eredménytelenül, a 37. percben a 16-osról rugott labdát Ménich kapu mellé lövi.

Salgóbo ljók voltak: Kaufmann, Rakkotyai és Magyar.

**S.B.T.C. Zise: (1:0)** Vasárnap tartotta az SBTC és Zise amatőr bajnoki mérkőzését. A nagyobb rutinnal rendelkező Sbtc került ki győztesként a jól működő halvesorának köszönhető.

S. Gy.

**Meghívó.** A Salgó Football Club 1927 szeptember hó 29-én, csütörtökön délután 6 órakor tartja a városháza tanácstermében évi rendkívüli közgyűlést, melyre a Club tagjait tisztelettel meghívja az Elnökség. **Tárgysorozat:** 1. Elnöki megnyitó. 2. Intéző bizottság jelentése Hegyi Zsigmond. 3. Pénztári jelentés Szabrosi Márton. 4. Titkári jelentés László Imre. 5. Alelnök felszólalás. Obrincsik Ernő. 6. Indítványok, javaslatok. 7. Játékosok fogadalomtétel. 8. Elnöki záró beszéd. Hymnus.

**Tempó Előre-Csaba.** Már több ízben tapasztaltuk a Salgó football mecscei alkalmával, hogy a néző közönség egy része az ellenfél játékosait buzditja a győzelemre. Viszont a Salgó játékosait izléstelen megjegyzésekkel illeti, ami a közönség jó izlését is sérti Ezen szokatlan tény kénytelenek vagyunk megemlíteni, mert rá akarunk mutatni arra, hogy a Salgó, mint profi csapat nem egyes érdekeltek, vagy vállalat alakulata, hanem Salgótarján r. t. városé. A város színét is viselik, tehát mindannyiunké. Ezen eljárása annak az egyénhígy fiatal embernek feltűnik még az ellenfél csapatnak és azok kíséridek is, mert ez sehol sincs meghonosítva. A Salgó, mint profi csapat szívesen támogat bármilyen helyi, vagy ide gravitáló amatőr csapatot, mert ez sport szempontból kötelesség is. Ezért elvárjuk, hogy a jövőben, a mulhetti jelenségekhez hasonló eset nem fog előfordulni, mert „legyünk sovínisták” és lelkesítsük városunk színét viselő csapatunkat a győzelemre és ne vegyük el az ambíciójukat saját játékosainknak azzal, hogy izléstelen megjegyzésekkel illessük őket.

8318/1927 sz.

## Hirdetmény.

Az Országos Gazdasági Munkáspénztár központi igazgatósága a m. kir. földművelésügyi miniszternek 1926 évi április hó 16-án kelt 17940/1926. számú rendeletében nyert felhatalmazás alapján a rendes (nyugdíj I. II. III. és IV. csoportbeli) tagok tagságának és segélyezésének feltételeit átmenetileg rendelte.

A rendezésről szóló részletes tájékoztatás az Országos Gazdasági Munkáspénztár központi igazgatósága a községi előjáróságok (városi tanács, helyi bizottság) útján a tagoknak még mult év július havában megküldte.

Felhívtnak mindazon rendes tagok, akik a rendezésről szóló értesítést az Országos Gazdasági Munkáspénztár központi igazgatóságától még nem kapták meg, hogy a városházán a főjegyzői irodában azonnal jelentkezzenek, mert különben a tagok sorából minden igény elvesztésével töröltetni fognak.

Salgótarján, 1927. szeptember 20.

Dr. Förster Kálmán s.k. polgármester.

**Hentes és mészáros üzlet** teljes berendezéssel eladó. Bővebbet Borvany mészárosnál.

## Hirdetmény.

**Gyorsírási tanfolyam Salgótarján.** Idehelyezésem alkalmából kalligrafikus szép-, gyors- és gépírási tanfolyamot nyitok s alkalmai kívánok adni, hogy ezen tárgyakat már

az elemi iskolai tanulók is ép úgy eljáritathatják, mint bármely más tantárgyat.

Ezen tanfolyamok hallgatói mire a tantályamot bevégezik, olvasó művészekké is kiképeztetnek, — melynek folytatása a szavaló művészi kiképzés — saját módszerem: a Magyar Minta Olvasás Tanítás Módszere alapján.

Felvételeknek 7 évestől 20-ig és azon felül. (Az egyik hallgatommal együtt egy 65 éves középiskola tulajdonos is képeztetett.)

A teljesen árvák, vagyontalan és jövedelem nélküli szegények, — ha ezt írásban igazolják — tandíjat nem fizetnek; tankönyvekkel és taneszközökkel tehetségemhez, anyagi erőmhöz képest saját magam el fogom látni.

Jelentkezni lehet: szept. d. e. 10—11-ig és 26—30-án d. u. 2—4-ig III. ker. állami el. iskolában.

Kisbbsi jelentkezőket a főlvételtől nem biztosítom. A pontosságot jól esnek tapasztalnom már a jelentkezésnél is.

A gyorsírás tanulása elemista tanulók által ma még itt — mint városban mindenütt — szokatlanul hangzik. Mivel e téren ezek ujtások, éppen ezért a lehetőségük bízhatatlannul hangzott pár évvel előbb Karahomokon, Ülősen, Dorozsmán és Szegeden is. De az utóbbi két helyen ma már nem ismeretlen; előbbi két helyen pedig ép oly természetes, mint bármely más tantárgy tanítása.

Eleinte magam is alig alig hittem. De a tények bizonyítják, hogy ezek tanításának és megtanulásának semmi akadály nincs.

Nem hitte Fái kartársam sem. Kísérletezett. Egy-két gyakorlattal tartott előbb, mint pásztor gyermek elemista tanítványai s a tanév végén kitüntetésben részesült az országos versenyen egyidejűleg 19 tanítványával. A szép és gyorsírás tanári vizsgát is briliáns eredménnyel tette le: végig gyönyörködtem. A lehetőségéről ma már 80—85 kitüntető oklevél és több díj tanuskodik. S az első tanévben az eredmény csak 4 kitüntető oklevél volt: ez volt a kezdet. A könnyen megtanulhatóság — hogy a sok közül csak egyet említek — fényesen igazolja, hogy Németh Mátyás tanyai asztalos 53 éves korában pár hónap alatt tanulta meg, azóta írásbeli dolgait gyorsírással végzi — mint mondja — szokatlan gyönyörűségére, műelvezetére, hogy megtakaríthasson: 60—80% időt, 60—80% papírt, 60—80% tintát, 60—80% ember fizikai munkaidőt és 75—98% nyugalmat, mit a lassú és nehézkes közírás elrabol minden írással foglalkozó gyermektől és felnőtől egyaránt.

Az elemista gyermekek által készített és a Kormányzó Ur Ó Főméltóságának följajánlott szép és gyorsírással irt díszdolgokat a legfelsőbb közönséggel fogadtattak.

A faeke helyett a földműves és öbtermelő mű stb. ekét használja. Mért ne követnék e eljárást valamennyien és szellemi téren is.

Mint a fentiekben látható, itt a legtöbb időt veszi igénybe a nekikészülés, a hozzáfogás.

Hogy aki manapság egy tanév alatt előre nem halad s évszázadokkal maradhat mögötte a kornak, az köztudomású.

Ha ezek megtanulását nem halogatjuk, akkor az élénk tűzött szent célnak rövidesen elfogjuk érni s megfogjuk valósítani az oly sokszor hangzott szellemi többtermelést Hazánk üdvére, nemzetünk boldogulására, továbbélésének biztosítására és igen dicsőségére.

Salgótarján, 1927 szeptember hó.

Deák Tamás  
áll. tanító,  
volt felsőkereskedelmi  
iskolai tanár.

Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék alispánjától.  
15725/1927. szám.

### Megsemmisítés.

Hatóságom, mint utlevélkiállító hatóság által Balikó Lajos kömives segéd salgótarjáni lakos részére f. évi február hó 22-én 702336/927-167 utl. szám alatt Papp János József földmunkás salgótarjáni lakos részére 702480/927-342 utl. szám a. Pintér Ferenc földmunkás továbbá felesége valamint István és Sarolta gyermekei salgótarjáni lakosok részére

## Egy politikai hetilap és egy laptudósító napilap.

az egész országra kiterjedő nagy összeköttetésekkel

## azonnal eladó, vagy bérbeadó!

### Kizárólag komoly ajánlkozók.

bővebb felvilágosítást nyerhetnek naponta Budapest,  
V. Sas-ucca 29. II. 55. sz. alatt.



# URAIM!

Salgótarján, Ujtelep 25 szám.

## Az őszi és téli

ruha szükségletet már megrendelhetik, a legujabb szövetek már megérkeztek, mely anyagokat a legszolidabb árban bocsátom a n. b. közönség rendelkezésére, kedvező fizetési feltételek mellett. Minden e szakmába vágó munkát elvállalok mérték szerint: U. m. papi és uri valamint egyenruhák készítését.

Teljes tisztelettel:  
**LŐRINCE ISTVÁN**  
férfi szabó.

## Ondolálás, fésülés, fejmosás!

### Villanyos arcápolás!

#### Ultraviolette kezelések!

#### Szemölcs és tyukszemirtás ultraviolette sugarakkal!

#### Modern női hajvágások

## Manikűr!

#### Elsőrendű urifodrást.

#### KIVOVICS fodrásznál Fő-ucca 477.

Hölgyeknek külön fülkék.

Hölgyeknek külön fülkék!

## APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

24. Sz. 25. V.

Légi kalózok.

Főszerepben:

HARRY PIEL.

A Maharadzsza

gyöngye.

Kelet legszebb filmje.

27. Kedd

Az ismeretlen katona.

Regény a könyvek és

a vigasztalódás éveiből

8 felvonásban.

28. Adalbert. Vigjáték

attrakció.

29. Csütörtök

TATARJÁRAS.

Nagy filmszkecs.

Két előadás.

Gyimesi vadvirág.

Géczy István népszínműve filmen 5 felv.

kezdete hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap  
délután 4, 6 és fél 9 órakor.

szére 702.478/340-1927 utl. sz. a. Papp Irén háztartásbeli salgótarjáni lakos részére 702.481/343-927 utl. sz. a. és Trajbár János kömives zagypálfalvai lakos részére f. évi február hó 21-én családi ügyekben Ausztria területére egy évre kiállított hatóságomnál elfekvő utlevelék érvényét hatályon kívül helyezem és érvénytelennek nyilvánítom.

Balassagyarmat, 1927 szept. 15.

Baross  
alispán.

Hirdessünk:

# A MUNKA

Politikai hetilapban

Hiszek egy Istenben,  
Hiszek egy Hazában,  
Hiszek egy isteni örök igazságban,  
Hiszek Magyarország feltámadásában  
Amen.

# Michelin Pneu

autófelszerelések, FORD  
alkatrészek LEGOLCSÓBBAN

## NAGY JÓZSEF

nagykereskedése,

Budapest, VI., Andrassy-ut 34.

Telefon: Teréz 221-97.

## Csak egy éjszakára

szálljon hozzánk, hogy jó vacsora  
után kényelmes szobába pihenje  
ki utjának fáradságait.

## Jobb mint otthon

az Ön kényelme, ellátása, szórakozása  
mérsékelt áru éttermünkben és  
kávéházunkban.

## Fogalommá vált

az utazó közönség körében a

## Park Nagyszálloda

olcsó szobáival, centrális fekvésével  
és kiszolgálásával.

Budapest, VIII.

Baross-tér 10.

Szemben a Keleti pályaudvar  
érkezési oldalával.

TRUNKHANN  
FAISKOLA  
BÉKÁSMEGYER  
PÁLFFY-TÉRI VILLA-  
MOSSAL 30 PERC  
ARJESZÉK IN-  
GYEN ÉS BÉR-  
MENTVE

SINGER  
varrógépek  
rég bevált jó minőségben  
Kedvező  
fizetési feltételek  
SINGER VARRÓGÉP  
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG  
SALGOTARJÁN  
K. templommal szemben

3½ kgr.  
Underwood  
és Mercedes  
írógépek  
12 havi  
részletre is.